

— Вспомнихме си амурнитѣ авантюри на тѣзи *граждани на земното кълбо* съ селенкитѣ (невиннитѣ дѣца на природата, недосегнати още отъ гражданската цивилизация, споредъ тѣхъ) — за другаруването имъ съ селската младежъ въ разни невинни авантюри, за проповѣдята имъ въ селската механа, за ловджийскитѣ имъ похождения на вълци, лесици, за разнитѣ имъ фокуси, за да докажатъ на прослолюдието, че нѣма вампири и таласъми; за рѣшението имъ да станатъ свѣщенници, защото само чрѣзъ проповѣдята ще умѣятъ да свѣстатъ народа; за несполуката на *Хенриха* въ тази кариера, за рѣшението имъ да изучатъ правовѣдението, съ цѣль да се приготвятъ за държавни мъже, и като такива изведиждъ да направатъ прѣвратъ въ политическото и социално отношение на народитѣ. — Прѣдставихме си тѣхната умствена и чувствена напрѣгнатостъ, съ която търсѣха *точка за подпорка*, съ помощта на която искаха да обрнатъ прѣдразждѣцитѣ на обществото и народитѣ. Всичко туй ни израстна въ паметта, защото биографа на Ботева ни откри такива сцени въ Знаменка, които иматъ почти същото съдържание и бои. По разказитѣ на биографа, ние нагледно схващаме вжтрѣшитѣ подбуждения на *Знаменския* учителъ — авантюристъ. Виждаме, какъ Ботевъ търси *точка за подпорка* (точка опоры); какъ прави съжитѣ опити надъ животнитѣ, каквито сж правила *Хенрихъ* и *Блуингли*, прави опитъ надъ селенитѣ, дружи се съ селската младежъ по сѣдѣнкитѣ и бѣленкитѣ, люби се съ селенкитѣ (невиннитѣ дѣца на природата) и виждаме какъ се старее да прѣбобрне умоветѣ на селското прослолюдие, относително таласъмитѣ, вампиритѣ и самодивитѣ.

Отъ легкия и увлекателенъ расказъ на биографа читателя спокойно наблюдава върху метаморфозитѣ, които ставатъ въ душата на учителя авантюристъ въ *Знаменка*. Вижда, какъ авантюриста скоро се насища на „възлюбленитѣ“ прѣди малко отъ него занятия; какъ скоро ги мѣнява, какъ отъ въспитателъ и укротителъ на селскитѣ дѣца — *человѣчета-звѣрчета* — той става укротителъ на хищнитѣ звѣрове; отъ такъвъ става на ловець, отъ ловець на ѣздачъ и найсетнѣ, отъ ѣздачъ стѣпва въ редоветѣ на казацитѣ, и съ това свършва своитѣ авантюри въ селото *Знаменка*.

Расказанитѣ факти отъ биографа, взети изъ живота на поета-революционеръ въ с. *Знаменка*, сж вѣрни и съгласни съ самитѣ раскази на Ботева, които не веднажъ сме слушали лично отъ него. И въ тѣзи страници Зах. Стояновъ ни очудва съ способността си да събира прѣзъ трета рѣка факти, и така събрани свободно и увлекателно да ги расказва.

Нѣколко думи за руския офицеринъ, подъ името *Ивановичъ*, гостъ на Ботева въ селското училище. Този офицеринъ по народность е Полякъ, офицеринъ отъ Одесския гарнизонъ, чинъ капитанъ, членъ отъ тайния кружокъ въ *Одесса*, запознатъ съ Ботева въ „одесскитѣ кружоци“. Името Ивановичъ е псевдонимъ. Истинското му име Ботевъ никому не откриваше. Бѣженецъ е отъ гарнизона, по поводъ ареститѣ на неговитѣ другари офицери и поляци студенти.